

איזורה ומגיד ממעורבות

בית מדרשו של המגיד

סיכום ותמצות דברי תורתו של המגיד

זה הדבר אשר צוה ה'

מאמר זה המיוסד על הפסוק (ויקרא ט ו) 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', מיוסד על ביאוריו של רבינו במקומות אחרים על הפסוק זה הדבר, ובו ביאר רבינו שכינוי זה הדבר הוא להמשכה הראשונה שגילה הקדוש ברוך הוא מאין סוף אל העולם לגלות רצונו ואשר בו כלולים כל מצוות התורה.

וכמבואר באור תורה (סימן קג). דברות המגיד (תצוה מאמר א עמוד קנח): גם אמרו רז"ל (שבת קד.) מנצפ"ך צופים אמרו, ופריך והא אין נביא רשאי לחדש דבר, ומשני שכחום וחזרום ויסדום. והנה אמרו רז"ל (ספרי מטות קנג) כל הנביאים נתנבאו בכה, יתר עליהם משה רבינו עליו השלום שנתנבא בזה הדבר. והטעם לזה, מפני שאמרו רז"ל (תענית ט.) לית מלתא בכתובים ובנביאים דלא רמזין באורייתא. אם כן כל דברי הנביאים והכתובים כבר נאמר זה מקדם ברמז בתורה, והנביא הוא אומר הרמז בהתגלות.

אבל נבואת משה רבינו עליו השלום היתה חדשה שלא נשמע מעולם. לכן נאמר זה הדבר, רוצה לומר ראה זה חדש. אם כן, לפי זה מוכח שבדאי גם אותיות הכפולים שהם מנצפ"ך גם כן נאמרו למשה, אלא ששכחו. ע"כ.

ולפי זה נמצא שמצוות 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', היא מצווה שתהיה כל כוונתו ומחשבתו אחת, והיא לעשות הדבר אשר צוה השם, היינו להיות דבוק בו כי מצווה היא לשון דביקות, וענין זה פירש רבינו בשני אופנים:

א) הן בעשיית מצוות עשה והן בעשיית מצוות לא תעשה תהיה כל כוונתו רק לדבקה בו יתברך, ואף על פי שצריך תמיד לעסוק בפעולות המצווה ובמכשיריה לא יסור לבו מהכוונה האחת והעיקרית לעשות רצונו יתברך, היינו במצוות עשה להתדבק בו, ובמצוות לא תעשה להמנע מעשות פעולה שתסירנו מדביקות השם יתברך, וכפי שביאר רבינו במקום אחר שכל התורה כולה נמשכת ממצווה אחת שהיא 'אנכי ה' אלקיך' (שמות כ ב), שהיא עצם הדביקות.

ב) שגם בעת שנלחם עם יצרו להתגבר עם הקשיים המונעים אותו כביכול מלעבוד את השם, לא יפול לקטנות המוחין לחשוב כי היצר הוא עומד כנגדו, אלא יבין כי הכל נמשך מרצונו יתברך שלית אתר פנוי מיניה, ותכלית הקושי הוא כדי להביאו לגדלות המוחין ולכן תהיה כל כוונתו דבוקה ברצון העליון שממנו נמשכים כל הטובות וגם הטובה הזאת העתידה להמשך על ידי שיתגבר על יצרו, וזהו זכור ושמור - הן זכירת התורה והן השמירה ששומר עצמו מהיצר הרע כולם נמשכים מאהבתו יתברך.

מגיד מראשית

תורתו של המגיד ויע"א לפרשת השבוע

אשתך' וגו', לכך נאמר עתה 'וה' פקד', רוצה לומר פקד הדבר שנאמר מקודם. וכן נאמר (דברים כה ז) 'זכור את אשר עשה לך עמלק', ובפעם שנית, גבי שאול, נאמר (שמואל א' טו ב) 'פקדתי', כיון שכבר כתוב בתורה הדבר ההוא. נמצא כי הפקידה והשמירה מקבלים מן דבר אחר הנאמר מקודם לכן, ולכך נקראים נוקבא. וכן בתפלה שלפני העקידה, ופקדנו בפקודת כו', כתוב במשנת חסידים (מסכת תפלת העשיה ב א) בפקודת נוקבא, כוונתו אל הנזכר. והנה נאמר בדברות הראשונות (שמות כ ח) 'זכור', ובמשנה תורה (דברים ה יב) 'שמור', להזכיר מה שכבר נאמר בדברות הראשונות, והשמירה מקבלת מהזכירה כנזכר.

כי הנה הכלל הוא (ראש השנה יא) כל מעשה בראשית בקומתו נבראו, ויצאו דבר ונוקבא כחדא, ואחר כך סידר הקדוש ברוך הוא ונסר לנוקבא להיות לפניו (ברכות סא.). וכן כיוצא בזה, עיקרן של דברים נאמר הכל בתורה שבכתב, ובתורה שבעל פה סידר הדברים, כמו (יומא כח) גורעין ומוסיפין ודורשין ומסדרין הדברים. כן בוודאי בזכור כלל השמירה, רק במשנה תורה, הנקרא משנה למלך שהיא נוקבא, יצאה השמירה לחוץ ונתגלה. וזהו שאמר (ירושלמי נדרים ג ב, זוהר יתרו מת.) בדיבור אחד נאמרו, כי בכלל זכור נכלל בוודאי השמור, שהרי מקבלת ממנו.

וכן נקראים אהבה ויראה דבר ונוקבא (תיקוני זוהר תיקון י כה.), כי עיקר היראה הוא שירגיש האדם יראת הבורא יתברך, וזהו על כרחך בהשפעת הבורא יתברך, מחמת אהבה שיש להשם יתברך אל האדם ומשפיע לו השפע ורוח טהרה, והבהירות שירגיש האדם קדושתו ואימתו יתברך. נמצא כי היראה מקבלת מאהבה. ובוודאי באדם הוא להיפך, כי מתחילה מקבל היראה, כי בזאת יבא אל הקודש, ואחר כך הוא בא למדריגת אהבה. אבל בהשם יתברך הוא להיפך כנזכר. ונחזור אל הענין, כי הנה אמרו רז"ל (מנחות

'זה הדבר אשר צוה ה' [תעשו] וירא אליכם כו' (ויקרא ט ו). זכור ושמור בדבור אחד נאמרו (שבועות כ), פרוש, זכור עשה, ושמור לא תעשה, זכור להיות דבוק בהבורא ולזכרו וזהו שורש כל מצוות עשה שהם מוסיפות דביקות בבורא, ושמור שלא לזוז ממנו חס ושלום, וזהו שורש כל מצוות לא תעשה שהם מונעות הפסק הדביקות הנגרמות על ידי העבירות.

ואצל הבורא יתברך הוא רק רצון אחד וכשם שהמשכתם הם ממקום אחד כך הדביקות על ידי כולם הוא באותו רצון אחד, למשל מלך שרוצה שיעבדו ימליכוהו, אין ברצונו רק שיעבדוהו, ולא השמירה רצון המלך הוא שידבוק בו עבדיו ואינו צריך לחשב בשמירה, כי השמירה אינה אלא הכשר והכנה לאותה עבודה והיא נדרשת רק במחשבת העבדים, אבל עבדיו צריכים שני דברים, העבודה והשמירה מעזב אותו נמצא שאף על פי שמצד המעשה יש שני מיני פעולות, הזכירה והשמירה שהם האהבה והיראה: הרי שמצד הכוונה צריכה להיות הכוונה אחת שהיא רצון המלך שיעבדוהו, וזהו שציוה הכתוב 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', שהמעשה צריכה להיות בכוונה אחת שהוא רצון השם הנקרא זה הדבר.

וכל זה לבאר שענין השמירה הוא מצד הנוקבא, מצד הקבלה, וכמו שנתבאר באור תורה (סימן צט). ליקוטים יקרים (מ: סימן רפז).

דברות המגיד (יתרו סימן ו' עמוד קנג):

זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו (ראש השנה כד.). איתא בספר הזוהר (בראשית מח:) זכור לדכורא ושמור לנוקבא. פירוש, כי הזכירה היא דבר חדש, מה שלא נאמר מקודם, כמו (בראשית ל כב) 'ויזכור אלהים את רחל', שלא נאמר שום אמירה ודיבור קודם לזה.

אבל גבי שרה נאמר (בראשית כא א) 'וה' פקד את שרה', כי כבר נאמר מקודם שיהיה בן לשרה, שנאמר (בראשית יז יט) 'אבל שרה

שכתוב (יחזקאל א ד) 'ענן ואש מתלקחת'. ענן נקרא החשכות, שאינו יכול להתפלל. ואחר כך כשמתחיל להתפלל בכח, אזי נקרע הענן שהוא החשכות ובא לאש מתלקחת, פירוש להתלהבות. כמשל בן הקטן שצועק אל אביו והולך אביו להלאה כדי שיגדל האהבה אחר כך. ורבי ישראל בעש"ט זלה"ה אמר משל לזה, אחד הולך במסיבה שקורין 'שווינדיל טרעפ' בלשון אשכנז, כשהוא למטה רואה את האור שלמעלה, ואחר כך כשהולך להלאה והולך בצד אינו רואה. כך כשהאדם מתחיל להתפלל בתחלה הוא בהתלהבות, ואחר כך אינו יכול להתפלל כל כך בהתלהבות. וזהו שהיה הענן מגהצם, שעל ידי חשכות נתלבנו. כי בשומו אל לבו שעושה בזה עבירה שאינו מתפלל בכונה, שלא שם מורא של הקדוש ברוך הוא נגד פניו, ועל ידי זה מתחיל להתפלל בחשק ובהתלהבות.

וְאָמַר הָרַב הָאֱלֹקִי רַבִּי בְּעַר זֶלְהָהּ, דִּינִין

ל: שמור דלאו לאו, ודעשה עשה. נמצא על כרחך האי שמור הוא דבר המקבל משני דברים, ומהיכן שהוא מקבל כן הוא נקרא כמוהו, ואם כן הוא נוקבא. מה שאין כן זכור בכל מקום שהוא הוא עשה, מפני שאין צריך לקבל כי הוא דבר בפני עצמו. ועוד, כי שמו"ר הוא לשון שמירה, ואם כן צריך הוא לשמור איזה דבר זולתו, ואם כן הוא מקבל. ואמרו רז"ל (פסחים קו.) זכרהו על היין, נמצא על כרחך הזכור הוא מדריגה עליונה יותר מן היין, כי זכור נאמר בפרשת (שמות יט ט) 'קדש לי כל בכור'. והנה מדריגת היין הוא שממנו בא הדיבור, כמו (סנהדרין לח.) אגברו חמרא אדרדקי כי היכי דלימרו מלתא, וזכור הוא יותר עליון, כי ממחשבה בא עיקר הדיבור, על דרך (תיקוני זוהר תיקון סט קו.) אבא יסד ברתא.

והנה כתיב (שמות כ א) 'וידבר אלקים את כל הדברים האלה', כמו שאיתא בזוהר (יתרו מח.) כללן בדיבור, ואין צריך לומר שמור. ולכן אמרו (ירושלמי נדרים מח.) זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, במקום שהוא דיבור אחד, והנוקבא כלולה בו ולא נזכרה, כמו (חבקוק ג יא) 'שמש ירח עמד זבולה', נקרא בשם הזכר, והבן זה היטב.

או פרושו זכור כו', כי הנה יש מניעים מאהבת הבורא הקדוש ברוך הוא מסבב שיבואו על האדם מניעות שימנעוהו מהדביקות, והתכלית מהמניעים הוא גם כן עבדות הבורא כוונת הבורא שמסבב המניעים הוא כדי שעל ידיהם יבוא האדם לדביקות הבורא, והיינו באופן זה: כי כְּשִׁישְׁבֵר הַחִיצוֹנִיּוֹת הַקְּלִפָּה כאשר ישבור האדם את הקליפה המונעת ממנו את דביקות הבורא, שהיא החיצוניות של אותו המעשה שנראה בחיצוניות שמונע ממנו את עבודת הבורא, התוכניות יהיה להבורא יתברך אזי יתברר שעל ידי אותו מניעה עצמה בא לידי דביקות הבורא, ונמצא שתוכניות המניעה היא גם כן דביקות הבורא, והמניע הוא כְּדִי שִׁיתְאַמֵּץ בְּדָבָר כשיש לאדם מניעים ושם האדם לבו שעל ידי זה הוא מתרחק מהשם הוא מתגבר ומתאמץ יותר נמצא שפנימיות העבירה היא ההתגברות שמתגבר להשם יתברך, כי כִּינּוּן שִׁינּוּדֵעַ מְאֵהֶבֶת הַבּוֹרָא יתברך על ידי אהבות זרות שמופיעים בלבו והם משל שיבין מתוכם אהבת השם אֲזִי הוּא מְשִׁתְּוֹקֵק וּמִתְאַמֵּץ אֶת עֲצָמוֹ.

ונמצא שעל ידי ההתאמצות וההתגברות על החושך האדם מגיע אל האור, ועל דרך דברי רבינו באור האמת (מז), דברות המגיד (הנהגות קדושות מאמר טו עמ' תכו): אף על פי שלפעמים האדם מעורב בתערובות מחשבות זרות, אדרבה בזה הוא יותר יכול לבא לדביקות גדול, כמו שאמרו (סידור משנת חסידים מסכת העשיה פ"ו סי' ט) החלבנה שנתקלקל ריחו, נותנין אותו בבית הכסא, והוא מתגבר נגד הקליפות, וחוזר ריחו, כן הוא זה יכול לבא לדביקות גדול בהתגברו נגד הקליפות המחשבת זרות.

ועל דרך זה ביאר רבינו באור האמת (עקב סימן קנט), אור האמת (יח.). ליקוטי אמרים (מז): וזהו

מהררה חדשה מפוארת, מאירת עינים, שלא נראה נמוחה

אור המאיר המבואר

ממוהר"ר זאב וואלף מזוטאמור

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66 להשיג בחנויות הספרים

